

HUGO, javi se – mi znamo više od njih! – Viiktorov poučak br. 267

24/11/2020

Zaustavimo sramotu na Babinoj gori

Međunarodna struka nam se podsmjehuje, a strane tvrtke (često) bez iskustva troše naša sredstva i uvećavaju BDP svojih zemalja - dr. sc. Viktor Simončić

Uspjeh nije konačan, neuspjeh nije fatalan. Ono što jest važno je hrabrost da se nastavi dalje. - Winston Churchill

Kod ispravljanja okolišno-otpadaških »krivih Drina« prepreka je udružena organizacija sastavljena od: politički podobne nestručne birokracije, dvorskih savjetnika, sve i sva sve i veleučilišnih nastavnika koji se javljaju za riječ smo na za njih organiziranim savjetovanjima kako bi mogli upisati još jednu rečku (članak) za nastavno napredovanje, dijela profesionalnog nevladinog sektora, koji služe sami sebi za napredovanje u domaćoj i međunarodnoj hijerarhiji dobro plaćenih profesionalnih nevladištaraca. Grupa karlovačkih entuzijasta se godinama bori protiv netransparentnog načina odabira lokacije centra na Babinoj gori. Pisali svima, »od vraga do Boga«, kako pjeva Balašević. Jedva koji »bla, bla« odgovor. Prije par dana pisali su i svim zastupnicima Hrvatskoga sabora. Od njih nije došao niti »bla«. Pisali i OLAFU, europskom USKOK-u. U OLAF-e, DORH-ove i USKOK-e ne vjerujem. Uvjerio sam se u to osobno. S OLAF-om uspjeh nemaju ni kod Marišćine. Tamo će se odlagalište uskoro zatvoriti, a nema reakcija.

Argumenti dobre domaćice

Kad sam se uključio u karlovačke napore, napominjem ne a priori protiv lokacije Babina gora, savjetujući da im gore spomenuta udružena organizacija pojasni argumente na osnovi kojih je donijeta odluka o lokaciji, predložio sam da se držimo samo onih argumenata koje mora razumjeti svaka dobra domaćica.

Tehnologijom je predviđeno da se mješoviti otpad nakon otvaranja vrećica ručno prebere, kako nešto ne bi štetilo opremi u kasnijem postupku. Onda se ide na odvajanje biološkog i ostalog otpada. Ostali otpad se sortira svim čudima automatskog sortiranja. No, kako je dobro znano, kako uz sva svjetska čuda strojno nije moguće dobiti čiste frakcije, predviđeno je i treće sortiranje, da se svaka od strojno izdvojenih još uvijek prljavih frakcija čisti. Za rješenje s tri sortiranja nisam čuo. Pada mi na pamet da se Tehnixov MO-BO-TO, koje sve to radi u jednom postrojenju reklamira kao kava, **MO-BO-TO rješenje 3 u 1!**

Iz mješovitog otpada izdvojeni bio otpad se kompostira i odlaže na deponiju uz uvjet da se na odlagalište otplinjava, iako se radi o stabilnoj frakciji, koja ne proizvodi bio/odlagališni plin. U nekoj od brojnih EU direktiva piše da se odlagališta moraju otplinjavati, ali ne i stabiliziranog komposta. Kako je za kompostiranje potrebna voda, po tehnologiji na Babinoj gori se voda pročišćava membranskom filtracijom. Postupak koji se zbog meni (ne)poznatih razloga koristi samo kod nas za pročišćavanje otpadnih voda. Tim postupkom se inače pročišćava voda koja se koristi za pripremu (dječje!) hrane. Odvojeni biološki otpad, sa cijelog područja, se kompostira odvojeno. Ovo je samo djelić tehnološke strahote s Babine gore. Predviđeno je i rotosito koje se mora po uvjetima natječaja sastojati od dijelova ne većih od 1 m² – znači od najmanje 70 dijelova. Cijeli svijet koristi sita u jednom komadu, a predložena sita radi samo jedan proizvođač, ali za sijanje grubljih materijala od komunalnoga otpada.

Da se od Babine gore ne znaju troškovi za građane, nije tajna. Ne znaju to ni oni građani kod kojih se provode projekti (Biljan Donje, Lećevice, Lučino Razdolje, Piškornica,...), a ne znaju konačni trošak javašluka čak niti oni koji već imaju centre Mariščina i Kaštjun.

Tradicionalna šutnja institucija

Na ove i niz drugih nelogičnosti u natječajnoj dokumentaciji upozorene su, prije dobrih mjesec dana, nadležne institucije. Institucije tradicionalno šute. Čak i EK. Valjda nemaju u opisu posla obavezu odgovaranja na području Balkana.

No, odgovorilo je Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja kako ono ima ulogu posredničkog tijela, nadležnog za više specifične ciljeve. Valjda ih to oslobađa obaveze da ministar u svom timu ima barem nekoga sa znanjem dobre domačice. Pokrivaju se praznim papirima na način kako je *»projekt CGO Babina gora odobren je na osnovi opsežne dokumentacije, koja je uključivala i Studiju izvodljivosti s Analizom troškova i koristi, koju su izradiliiskusni strani konzultanti koje je u postupku javne nabave odabrao korisnik projekta.«* Dalje navode: *»Korisnik projekta također je ishodio i Potvrdu o uspješno završenom projektu, koju izdaje JASPERS, ako tijelo koje u ime Europske unije sudjeluje u nadzoru postupka za velike projekte koji se sufinanciraju sredstvima EU.«* Ministarstvo je, na povjerenju, za nakazu od projekta odobrilo bespovratna sredstva u visini od 195,67 milijuna kuna.

Sada mi je dosta. Ovakva nestručnost uvelike nadmašuje nestručnost na dosadašnjim projektima od Mariščine, preko Biljana Donjih, Lučinog Razdolja, Lećevice,... do Piškornice. Treba objaviti imena iskusnih stranih konzultanata, a i naših, jer ne vjerujem da stranci nisu za djelić para koje su pokupili angažirali neke naše istaknute konzultante, koji predlažu otplinjavanje komposta i membranskom filtracijom pročišćenu vodu za vlaženje kompostnih hrpa? Tko su iskusni strani konzultanti JASPERS-a? Tko je kao predstavnika Ministarstva odobrio bespovratna sredstva, fasciniran iskusnim stranim konzultantima koji nam prodaju bozu za dnevnicu veće od prosječne plaće u Hrvatskoj, pa i prosječne plaće u Ministarstvu.

Početkom osamostaljenje Hrvatske bilo nam je važno postati dio međunarodne političke i stručne javnosti. U to vrijeme je *Međunarodnu udrugu za postupanje s otpadom ISWA* (International Solid Waste Association) vodila Austrija. Pomogao sam u procesu pristupa Hrvatske toj asocijaciji. Danas postoji Hrvatska udruga za gospodarenja otpadom – HUGO. Iako će udruge iz Karlovca, ali i ja osobno, nastaviti s borbom protiv ovakvog stupnja nestručnosti do EU vrha i međunarodne stručne i političke javnosti, a ako je potrebno i pred sudovima, uvjeren da HUGOnije upoznat s stručnim javašlukom regionalnih centara. Da jesu, već bi imali obavezu reagirati slijedeći temeljne principe na kojima počiva ISWA.

Ovim putem pozivam HUGO da (zajedno!) kritički ocijenimo, ne samo projekt Babina gora, već i sve druge projekte regionalnih centara i zaštitimo građane od nepotrebnih troškova, Hrvatskoj kazne zbog neispunjavanja obaveza, a hrvatskoj struci vratimo malo digniteta. Međunarodna struka nam se podsmjehuje, a strane tvrtke (često) bez iskustva troše naša sredstva i uvećavaju BDP svojih zemalja.